

STUART NEVILLE

○
DŮM
POD
JASANY

Mysteriózní román ze Severního Irska

ARGO

DŮM
POD
JASANY

STUART NEVILLE

**DŮM
POD
JASANY**

Přeložil Martin Urban

Czech edition © ARGO, 2022
The House of Ashes
Copyright © 2021 by Stuart Neville
Translation © Martin Urban, 2022
Cover © Rekha Garton / Trevillion Images

ISBN 978-80-257-3874-0 (váz.)
ISBN 978-80-257-3935-8 (e-kniha)

Pro Jo, Issy a Ezru za to,
že mi dali důvod

POŽÁR

Zatímco ona mrzne v posteli zabalená do přikrývek, v přízemí se třísťí sklo. Uslyší tlumený zvuk, který sice nezní jako zapraštění, přesto však k ní dolehne podlahou až k posteli. Venku se zabouchnou dveře auta a ozve se rachocení motoru, které postupně slábne.

Chvilí nehnutě leží, naslouchá, je vyděšená. Někdy k jejím dveřím přicházejí lidé. Není to často, jen občas. Většinou se sem odváží děti z vesnice, zaklepou na dveře bláznivé ženské a utečou do lesa. Ale tentokrát je to jiné. Neví, kolik je hodin, ale podle šedavě mléčného závoje halícího vše kolem pozná, že bude svítat.

Naslouchá. V přízemí něco hučí, jako by se zároveň s ní probudil i dům. Zapraskání, pak jedna z koček zavřeští, na zem spadnou nějaké předměty a rozkutálí se po podlaze. Sedne si, a jak se z ní svezou přikrývky, pod noční košili se jí vplíží vlhko a chlad. Nyní už k ní dorazí temný, hořký zápach, a když pohlédne ke dveřím, spatří černo-oranžovou zář, škvírami se dovnitř plazí černé kroutící se prsty.

To ne, zašeptá. Ne, ne, ne.

Vnímá bolest další z koček, která vyje a vřeští.

Bože, Ježíši, prosím, jen to ne.

Odstrčí příkrývky, vyprostí z nich nohy a ignoruje bolest provázející pohyb. Sundá nohy na podlahu, zasténá, v kříži ji sevře křeč. Vzduch zhoustl a mléčná šed' nyní ustupuje temnotě, která se jí dostává do útrob a škrábe ji na plicích.

Vstane, kyčle i kolena protestují. Podlaha jako by se pod ní naklonila. Vrávorá ke dveřím a sahá po staré keramické klice. Když jí otočí, ucítí žár, příliš pozdě. Dveře jakoby tlačené neviditelnou silou se prolamují dovnitř; padá na záda, zatímco do místnosti proniká spalující vzduch.

Když dopadne temenem hlavy na podlahu, z chodby do pokoje vletí něco ohnivého, vřeští to, vráží do zadní stěny, skáče a otáčí se, jak se snaží uniknout plamenům rojícím se kolem. Neví, která z kóček to je, zacpe si uši, aby vymazala její utrpení, dokud neztlachne.

Strop nyní zakrývá hustá černá mlha připomínající valící se mraky. Pálí ji oči a rozkašle se tak, až se jí zatemní pohled.

Ven, poručí si. Uteč.

Překulí se na břicho. Ví, že schody v plamenech nenabízejí možnost úniku a že plameny brzy pohltní i podestu. Už nyní je žár k nesnesení. Okno nad komodou! Přitáhne nohy pod sebe, pak k oknu leze po všech čtyřech, popadá dech a kašle. Jak se zvedá, z horní desky komody padají předměty. Kartáč na vlasy, bible, lahvička od parfému, celá desetiletí prázdná. Sáhne po výsuvném okně, snaží se ho otevřít. Nejde to, křičí zlobou i smutkem, ví, že tu zemře.

Ne, neumře. Ne teď a ne takhle. Po tom všem, co si prožila. A když ji děti stále potřebují.

Ach, ty děti.

Hoří spolu se dřevem, podlahou, stěnami? Neslyší je, slyšet jsou jen kočky uvězněné v přízemí. Ale ty děti nikdy nemluví a nevydávají ani hlásku, stejně jako když bývala malá a hrála si s nimi v rohu utajené místnosti pod domem. Vždycky mlčely. Ale mohly by uhořet?

Ještě jednou se opře do okna, a to tentokrát povolí, i když jen o pár centimetrů. Stačí to, aby pod rám zasunula prsty a vyzdvihla okno i s tím málem sil, které má. Z venku k ní pronikne čistý vzduch, čistoučký. Vysouká se na komodu, vystrčí ven hlavu i s rameny a vidí propast pod sebou. Kolik metrů je to na zem? Nedokáže to odhadnout. Mohla by se zabít. Lepší než uhořet. Cokoli je lepší.

Následuje pád.

Neuvědomuje si, že prolézá oknem, že visí z jeho rámu za ruce, že se rozhodne pustit. Nejdřív tam visí, drží se jen konečky prstů, shlíží dolů na přerostlé křoví pod oknem, podzimní listí, starý šterk. Potom se k ní kvapně blíží zem a ona vykřikne.

Během letu se otočí a zahlédne děti sledující její pád. Dopadne do křoví, jehož větve se po ní sápu, pak se skutálí do závěje listí a větviček, při pádu se udeří do ramene, celou paží jí projede prudká bolest. Na chvíli má před očima černo, pak je otevře, a všude kolem jsou děti, na jejich tvářích se zračí starost. Chce jim něco říct, ale neví co, tak jen zakřičí.

Chlapeček jménem Matthew, kterého zná celá léta, vedle ní poklekne a vezme ji za ruku.

Pomoz mi, žádá ho.

Kolem se shromáždí i větší děti, dívají se. Bolest se dostavuje ve vlnách, v poryvech, bolestí jí vřeští i kosti v těle. Ječí i ona.

Slyší, jak se uvnitř domu zhroutily stěny a strop. Z jejího zorného úhlu kráčí děti vstříc plamenům a kouři. Otočí hlavu a vidí, jak se zhroucenými dveřmi vracejí do domu, tam, kam patří, kde vždycky byly a kde navždy zůstanou.

Tam ve dveřích, ta dívka, kterou zná ze všech nejlépe, ta se na ni dívá. Má obyčejné bílé šaty, tmavé vlasy jí spadají přes ramena, u těla si drží klubko šarlatových stužek. Nehoří. Plameny se jí ani netknou.

Té dívky se nemůže dotknout nic.

1: SARA

Krátce po půl sedmé ráno klečela Sara Keanová v kuchyni a drhla kamennou dlažbu, když na dveře zabušila stará paní.

Skvrny. Ty hnědočervené skvrny byly tak vybledlé, že si nebyla jistá, jestli tam vůbec jsou. Je to už třetí, anebo čtvrté ráno, co se probudila v tomto domě? Čas zprůsvitněl a bez povšimnutí proklouzával kolem. Když při zpětném ohlédnutí zjistila, že ze dnů se staly týdny a z týdnů měsíce, uvědomila si, že si je nepamatuje.

Nevyspala se od chvíle, co se přistěhovali. Aspoň ne pořádně, tak, aby se příjemně probouzela ze tmy do světla; místo toho setrvala v temném polospánku, ze kterého se vynořovaly mučivé vzpomínky. Štěbetání ptáků za okny každé ráno zapudilo poslední naději na zamhouření oka před úsvitem. Každé ráno tedy sešla v mléčně namodralém světle schody a mýjela stohy nevybalených krabic.

Bylo jí řečeno, že dům tu je už přes sto dvacet let. Stál za shlukem stromů, které mu daly jméno Pod jasany, jak stálo vytesáno do jednoho z kamenných sloupků brány. Dům objevil její tchán Francis, který si nechával říkat Francie. Koupil ho za hubičku a věnoval Saře a jejímu muži Damienovi. Po požáru z domu zůstalo

pouhé torzo, ale dočkal se přestavby. Netknuté zůstaly kamenné podlahy, dohladka oblýskané více než století dlouhým ošlapáváním, tmavé a lesklé jako kůže pradávného tvora. Připadalo jí hříšné chodit po nich bosky, o to víc, když tak příjemně chladily chodidla.

Prvního rána, což mohlo být bůhví před kolika dny, sešla Sara za úsvitu dolů a uvařila kávu, zatímco Damien nahoře chrápal. U výklenku, kde dříve stával krb, si všimla těch skvrn. A tam, kde bývala kamna na dřevo, stál nyní litinový sporák. Na dlažebním kameni před ním ty tmavě červené skvrny vypadaly, jako by tam někdo před lety něco vylil. Vyčisti to, napadlo ji. Damien by nepořádek nestrpěl. Z balení u dřezu vytáhla jeden hadřík na otírání povrchů a klekla si. Při drhnutí se zdálo, že skvrny mizí, ale když byla s prací hotová, na hadříku žádné zbytky barvy nezůstaly. Jelikož skvrny byly pryč, pustila je z hlavy, ale pouze do následujícího rána, když Damien jedl u barového stolku toust. Jak ranní světlo rozjasnilo kuchyň, Sara viděla, že skvrny se objevily znovu.

„Koukni,“ řekla a palcem nohy zkoušela, jestli budou mít jinou texturu, ale žádnou nenahmatala.

„Hmm?“ Ani nezvedl hlavu od mobilu, jedním palcem jezdil po displeji a z druhého si olizoval rozpuštěné máslo.

„Zase ty fleky. Včera jsem je vyčistila, a dneska jsou tady zas.“

„Jo?“ Ukousl další sousto, usrkl kávu a stále se díval na displej.

„Koukni se,“ ponoukala ho, „sem.“

Damien netrpělivě zafuněl, odložil toust na talíř, naklonil se na stoličce, hlavu nakláněl na jednu stranu, pak na druhou.

„Sem,“ zopakovala a klepala na skvrnu palcem u nohy.

„Nic nevidím. Není to jen struktura toho kamene?“

Damien na sobě měl své parádní džíny Hugo Boss a do nich zastrčenou proužkovanou košili, na nohou hnědé polobotky od Grensona, sportovní sako značky Canali viselo na ramínku přichyceném

na kredenci. Dnes nastupoval jako firemní architekt v developerské společnosti svého otce.

Po té události v Bathu – Sara stále říkala „doma v Bathu“ – se daly věci rychle do pohybu. Tam také vyrůstala, v západní oblasti Anglie, kde se na univerzitě seznámila s Damienem coby postgraduálním studentem architektury, sama byla ve druhém ročníku oboru sociální práce. V životě by ji nenapadlo, a to ani po svatbě, že by šla žít do míst, o kterých Damien nikdy nemluvil jako o Severním Irsku. Vždy jen jako o severu, severní části Irska, někdy jako o šesti hrabstvích, ale jako o Severním Irsku nikdy. Jako by ho pouhé vyslovení názvu země mělo zahanbit. S jeho důvody se smířila, ačkoli je nikdy nepochopila. Ne že by na tom záleželo, říkala si vždycky, protože tam já se v životě stěhovat nebudu, do takového místa ne. Jenže pak se to zvirtlo a ona málem spáchala ten nejubožejší hřích ze všech, a tak se rozhodli začít znovu. Tam, odkud pocházel Damien.

Všechno to do sebe zapadlo jako dílky skládačky – jako by nějaký dosud nepoznaný bůh čekal, až se Sara předávkuje léky, jako kdyby práce v těchto končinách na Damiena čekala od samého počátku, jako by dům odpočítával dny do jejich příjezdu.

„Jsou tady, *koukni*,“ trvala na svém Sara.

Damien utrl z role papírový ubrousek, otřel si s ním ruce a pak ho nechal zmačkaný ležet vedle talíře. Natáhl se pro sako, vklouzl do něj a stanul vedle manželky.

S pohledem upřeným k podlaze řekl: „Ne, nevidím je. Prostě je to barva toho kamene.“

„Není, jsou to...“

„Jen tvoje představy. Musím jít. Zvládneš vybalit pár věcí? Nechci, aby tatka zakopával o krabice, až se tu staví. Přece nechceš, aby to tu vypadalo jako na skládce.“

Francie Keane se měl tento týden stavit zkontrolovat probíhající stavební práce na domě. Materiál, který ke své práci potřeboval elektrikář, nebyl zrovna k mání, a tak byla nainstalovaná jen polovina vypínačů a z děr ve stěnách trčely svazky drátů připravené dát někomu ránu.

Damien nečekal na odpověď, proto Sara při ohmatávání skvrn palcem u nohy zaslechla už jen klapnout dveře. Když přestalo být slyšet odjíždějící auto, došla ke dřezu, napustila do plastového laťvóru vodu, přidala mycí prostředek a z parapetu vzala štětku na nádobí. Vkleče vydrhla podlahu, a rudé fleky na hladkém tmavém kameni se rozplynuly.

Věděla však, že se objeví znovu.

Když se ráno rozjasnilo, chvíli poslouchala ptačí zpěv a potom pokusy usnout definitivně vzdala. Některé to ptačí volání jí připadalo povědomé, a dumala, které druhy ho asi tak můžou vydávat. Možná si koupí knížku, nějakého průvodce různými ptačími druhy. Další z položky na seznam úkolů, které udělá, až se k nim dostane.

Než Sara předtím sešla do přízemí po špičkách, aby neprobudila Damiena – na to vždycky dbala –, přehodila si přes pyžamo tenký svetr na knoflíky. Manžel se nerad budil brzy, a kdyby ho vyrušila, byl by celý den mrzutý a podrážděný. Šest krabic plných knih, dévédéček a cedéček v chodbě čekalo, až truhlář obloží výklenky kolem krbu poličkami. Nic z těch věcí jí nepatřilo. Chlad v chodbě umocňovalo přítomí, protože světla ještě nebyla připojená k vypínačům.

Sara v kuchyni naplnila varnou konvici a zapnula ji. Když se voda uvařila, ohřála s ní ruční presovač – protože Damien na ohřátí trval – potom do něj lžičkou nandala kávu. Při čekání na vyluhování se dívala ven z okna nad dřezem a pohledem hledala ptáky, jimž po

ránu v posledních dnech naslouchala. Po obou stranách příjezdové cesty se táhly pruhy hlíny poseté zelenými výhonky nové trávy, čerstvě zasazené před pár týdny. První podzimní spadané listí se kupilo pod přístřešky. Za řadou stromů a polní cestou tekla pod prudce se svažujícím břehem řeka. Možná by tam Sara mohla jít později na procházku; už to chtěla udělat včera, ale čas jí nějak rychle utekl, jak už to měl ve zvyku.

Hřejivá, zemitá vůně kávy jí připomněla, že už se dá pít. Cestou k barovému stolku, na kterém stál presovač, zběžně pohlédla na podlahu před sporákem, a zarazila se.

Skrvny se vrátily. Jak jinak.

Klekla si a tu největší zkoušela oškrábat nehtem ukazováčku. Sice ho měla okousaný, ale domnívala se, že něco ze skvrny by seškrábnout mohla. Potom si třela bříškem prstu o palec, jestli na něm něco nezůstalo, byť třeba jen smítko drolící se hmoty. Nebylo tam nic.

Sara zaklela a stoupla si. Došla ke dveřím na druhé straně kuchyně, které vedly ke schodišti sestupujícímu dolů do temnoty. Za nimi nahmatala vypínač, jeden z mála nainstalovaných. V prostorech dole se rozsvítilo. Při sestupování po schodech se přidržovala zábradlí a krčila pod nízkým stropem.

Tuhle místnost v suterénu neměla ráda, doléhala tam na ni tíseň, a nehledě na počet stropních osvětlení zůstávaly kouty tmavé. Moc domů v okolí nemělo sklep kvůli vysoké hladině spodní vody, jak jí vysvětlil Damien. Ale tenhle, vybudovaný už před desetiletími a vyztužený dřevěnými trámy, se nacházel pod chodbou a částí obývacího pokoje. Dělníci najatí Damienovým otcem sklep modernizovali voděodolnými membránami, novou podlahou a čerstvě omítnutými stěnami, které stačilo jen vymalovat. Opatřili ho vodovodním potrubím a vzduchotechnikou, vybavili pračkou

se sušičkou a policemi pro uchovávání čisticích prostředků. Sara z jednoho temného kouta vzala mop a kbelík, z police sundala velký kartáč a prostředek na mytí podlah.

Při stoupání do schodů se raději neotáčela, protože měla pocit, že by jí někdo mohl pohled oplatit. Představa to byla iracionální, ale jak poznamenal Damien, ona k takovým tíhla.

V kuchyni do kbelíku napustila horkou vodu a přidala pořádnou porci čisticího prostředku. Donesla kýbl před troubu a opět zaklekla. Namočila kartáč a pocákala flekatou podlahu vodou. Do drhnutí kartáčem se dala s takovou vervou, že čisticí prostředek začal pěnit. Zabolely ji spánky a čelisti, a až poté si uvědomila, s jakou silou zatíná zuby.

Když po pár minutách drhnutí odstrčila mydliny stranou, uviděla čistou kamennou dlažbu beze skvrn. Konečně byly pryč.

„Díky Bo...“

Než stačila vyslovit i druhé slovo, rozlehlo se domem takové bušení, že leknutím vykřikla. Na chvíli zůstala na kolenou a namáhala si mozek přemýšlením, co to asi mohlo být za zvuk a odkud vycházel.

Opět se ozval rachot a hromové burácení. Znovu se vylekala.

Damien. Hlavně nevzbudit Damiena.

Jakmile jí ta myšlenka prolétla hlavou, uvědomila si, že jsou to ty nové vstupní dveře. Někdo bušil na jejich plastový povrch. Podívala se k oknu nad dřezem. Obloha zůstávala namodrale šedivá, sotva svítalo. Zachvátil ji děs. Takhle brzy ráno přece na dveře nikdo neklepe, leda že by přinášel nějakou strašlivou novinu. Sara se zvedla, došla ke dřezu, naklonila se nad něj a vyhlédla z okna.

Venku stála postarší dáma neuvěřitelně malého vzrůstu.

Na sobě měla noční košili a přes ni ledabyly přehozený župan, jednu nohu bosou, druhou napůl zasunutou v trepce. Těkala pohledem